

Taj genijalac izvrsno je svirao i violinu u Beču gdje je studirao i medicinu, no život ga je odveo u Dresden gdje je diplomirao kemiju na Kraljevskoj višoj tehničkoj školi

U Penkalinom životu Dresden je važan još i zbog toga što je u njemu upoznao pijanisticu, ljubav svoga života, buduću suprugu Emiliju Stoffregen. Ta Njemica češko-nizozemskog podrijetla uvelike je utjecala na njega.

U Zagreb su preselili i prije tridesete, a na Kolodvoru ih je dočkao natpis na mađarskom: „*Egy petz*“, što je u prijevodu značilo da vlak „stoji samo časak“. - „*Raj! Edo, ovo je Raj na Zemlji!*“, uzviknula je mlada Gospođa ugledavši Agram.

Ostali su cijeli život u Hrvatskoj, postali Hrvati, a Eduard je odlučno svome imenu i prezimenu pridodao i Slavoljub.

POGLEDAJTE SVE FOTOGRAFIJE (6)

2. 9. 2025

TREĆI NASTAVAK: PORIJEKLO (drugi dio)

Napisala: Anđelka Mustapić

U Zbirci crkvenih knjiga rođenih, zatim u Arhivu Okružnog suda i Općinskog bilježničkog ureda u slovačkom gradu Liptovsky Mikulaš, koji je u to vrijeme pripadao Ugarskoj, sačuvano je nekoliko podataka o obitelji Eduarda Penkale.

Otac František bio je inženjer građevinarstva i geodet koji je radio za Konzorcij željezničke pruge Košice-Bohumín, a od 1871. do 1875. živio je s obitelji u Liptovsky Sveti Mikulaš. Sa drugom suprugom Marijom Hannel, Čehinjom rođenoj u Nizozemskoj, imao je tri sina: Rudolfa Penkalu, željezničkog inspektora, dr. Jana Penkalu, koji je živio i umro u Budimpešti, i Eduarda Penkalu, krštenog 20. travnja 1871. u Rimokatoličkoj crkvi u Liptovsky Sveti Mikulašu. Tamo je završio osnovnu školu, a gimnaziju, koje tada nije bilo u njegovom rodnom mjestu, zaključio je u Ružomberoku 1892.

Kao sin imućnog čovjeka, koji je u tadašnjoj Austro-Ugarskoj Monarhiji gradio prvu željezničku prugu između Mađarske i Austrije, Eduard Penkala je po nagovoru oca započeo studij medicine u Beču. Ali njegova senzibilna i umjetnička priroda, među

ostalim, virtuosno je svirao violinu, pogotovo tehnički konstruktivni duh, što će se pokazati poslije, nisu mogli otprijeti krutu nastavu, pogotovo praktičnu nastavu medicine.

Iz Beča u Dresden, od studente medicije do inženjere kemije

Zbog toga je Penkala prešao iz Beča u Dresden. Tamo je 19. veljače 1898. diplomirao kemiju na tadašnjoj prestižnoj **Kraljevskoj višoj tehničkoj školi**, znanost koju će također unaprijediti svojim „kemikalijama“. U Dresdenu je započeo doktorat, ili je namjeravao doktorirati, na temu o aminosalicilnu kiselinama, ali o tome ne možemo pouzdano pisati. Osim naslovne stranice doktorske radnje, i pisanog rukopisa, nema nikakvih drugih podataka.

U Penkalinom životu Dresden je važan još i zbog toga što je u njemu upoznao pijanisticu, ljubav svoga života, buduću suprugu **Emiliju Stoffregen**, rođenu u Leipzigu 1877. Bila je češko-nizozemskog porijekla, kao što je bila i njegova majka Marija, rođena Hannel. Emilija je bila kćer bogatog dresdenskog hotelijera, ali ovisnog o kladjenju na konjskim utrckama, na što je prokockao milijunsko bogatstvo i na kraju se razišao s obitelji.

Nakon kratkog zaposlenja u tvornici industrijskih kemikalija u Košicama, Penkala je oženio Emiliju 1899. i s njim se početkom 1900. doselio u Zagreb, kao 29-godišnjaci.

Na samom početku XX. st., mlade supružnike Penkala dočekalo je na zagrebačkom Željezničkom kolodvoru upozorenje prometnika na mađarskom jeziku: „Egy petz“, što je u prijevodu značilo da vlak „stoji samo časak“. Odnekud je dopirao glas uličnog pjevača koji je izvodio tadašnji hit „Tko je, srce, u te dirnuo/ da si tako sad nemirno“, nastao po tekstu pjesme „Miruj, miruj, srce moje“ hrvatskoga pjesnika Petra Preradovića.

Vizualni dojam očarao je mlade supružnike. Ispred Kolodvora, Emilija je odložila na zemlju kofer, torbice, kutije za šešire... i zapanjena ljepotom uzviknula:

„Raj! Edo, ovo je Raj na Zemlji!“

Penkala, više patuljast nego omanji mladi čovjek, već s gustim crnim brkovima, koji će biti jedno od njegovih karakterističnih vanjskih, fizičkih obilježja, a poslije i njegovog nevjerojatno maštovitog marketinškog programa, kojeg je sam osmišljao i po čemu ga još nitko u Hrvatskoj nije pretekao, također osupnut onim što ga je dočekalo, uspio je, u predasima, odgovoriti na mađarskom:

„Zaista. Neočekivana ljepota! Kakav park (današnji Zrinjevac), palače... Ovo je najljepši ulazak u jedan grad i u jedno novo stoljeće!”

Istoga dana, u stanu na današnjem Trgu kralja Tomislava 17, gdje će stanovati idućih petnaestak godina, odsvirat će na violini najpoznatiju ariju iz Bizetove „Carmen“, koju su oboje obožavali.

Napomena uredništva:

Serijal od 10 nastavaka) o životu i djelu genijalnog izumitelja Eduarda Slavoljuba Penkala, autorice Anđelke Mustapić, koji objavljujemo iz dana u dan, od 1.do 9. rujna 2025.

Napomena autorice: cijeli serijal „Penkala: od genijalnog izumitelja i kulturne baštine do zaborava“ nastao je i objavljuje se uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

Tagovi:

3. NASTAVAK

FELJETON

GENIJALAC

IZUMITELJ

PATENTI

PENKALA

PRIČA

SLAVOLJUB

SLAVOLJUB EDUARD PENKALA

Priporočamo

VIRTUALNA 3D PREMIJERA: Sjajna potpuno nova Ford Kuga na hrvatskom tržištu!

U Italiji preko 73 tisuće tvrtki obustavilo poslovanje i zatvorilo svoje prostore

Pomoć kulturnom sektoru koji na starom kontinentu osigurava preko 7.8 milijuna radnih mjesta

Pročitajte i ovo:

Cijeli svijet piše kako je Zagrepčanec zamislio! Po penkali, kravati, Šukeru i Modriću svi nas znaju - penkalomanija je bila fenomen, a u nas najveća tvornica olovaka na svijetu

Edi, ime koje povezuje Hrvate i Slovence i ne samo njih. Očekujete dječaka? Ovo ime nosi plemenite osobine

Tajna svih njegovih tajni je izum Pelikan nalivpera model 100! I s njime je proslavio u svijetu Zagreb i Hrvatsku kao „Domovinu penkale“, a bez njegove klipse nema ni dobre "pisalice"

PRETPLATITE SE NA START MAGAZIN

Najpopularnije

Darija Aslamova budi ponosna, Robert Valdec bio je NOVINARČINA, ljudina, čovjek, profesionalac i ono najvažnije, tvoj suprug - zbogom Robi

Nevjerojatno što je Čeh stavio na svoj balkon. Fotografija zgrade koja je postala viralna na društvenim mrežama

Nekad metla i krpa, danas mobitel i ekrani! 3 vještine koje su djeca u Jugoslaviji savladala, a današnja djeca više ne znaju

Bastardi, fačuki i kopilad na 4 kotača su sve samo ne neželjeni, sve prednosti auta s više pogona, vodič za izbor hibridne tehnologije obzirom na troškove

Startnews.hr

[Impressum](#)

[Opći uvjeti korištenja](#)

[O kolačićima](#)

[Pretplata](#)

START NEWS d.o.o.

